

Gunnar Lindstedt

Protokoll
2003-03-13

Sammanträde nr 26 med Programrådet för fordonsforskning

Tid: Torsdagen den 13 mars 2003.

Plats: VINNOVA, Stockholm

Närv: Kjell Andersson, Naturvårdsverket
Svenåke Berglie, Fordons Komponent Gruppen AB
Per-Olof Boström, Volvo Lastvagnar AB
Sören Bucksch, VINNOVA
Göran Hammarberg, Scania CV AB
Lars-Gustaf Hauptmann, Volvo Personvagnar AB
Tore Helmersson, Saab Automobile AB
Olle Hådell, Vägverket
Hans Ingvarsson, Vägverket
Hasse Johansson, Scania CV AB
Gunnar Kinbom, Saab Automobile AB
Thomas Korsfeldt, Statens Energimyndighet
Anders Lewald, Statens Energimyndighet
Eva Lindencrona, VINNOVA
Gunnar Lindstedt, VINNOVA, sekreterare
Lennart Lübeck, ordförande
Henry Mellgren, Fordons Komponent Gruppen AB
Lars-Göran Rosengren, Volvo Teknisk Utveckling AB
Rolf Thomér, Scania CV AB
Joakim Tiséus, VINNOVA

Inbj: Pär Gustafsson, Vägverket, § 4
Lars Nilsson, Vägverket, § 4

§ 1. Inledning

Ordföranden hälsade de närvarande välkomna till programrådets tjugosjätte sammanträde.

Beslöts att fortsättningsvis skicka ut kallelse och annat underlag till programrådet både med post och e-post.

§ 2. Nya ledamöter

Meddelades att Lars-Gustaf Hauptmann utsetts till ny ledamot för Volvo PV och att Hans Ingvarsson utsetts till ny ledamot för Vägverket i programrådet.

Meddelades att Kjell Andersson deltog från Naturvårdsverket som ersättare för Tom Hedlund i dagens sammanträde. Kjell Andersson ombads att undersöka om Naturvårdsverket kan besätta sin vakanta plats i programrådets beredningsgrupp.

§ 3. Dagordningen

Den utsända dagordningen godkändes efter att punkten om EMFO-programmet flyttats upp till § 4.

§ 4. EMFO-programmet.

Meddelades att PFF genom brevbeslut fastställt Vägverkets utnämningar av Lars Nilsson som ordförande i beredningsgrupp EMFO och Pär Gustafsson som programledare för programmet.

Lars Nilsson redogjorde för bakgrunden till EMFO-programmet samt för programstrukturen som består av 7 fokusområden och 12 olika delprogram. Parterna har sedan EMFO-överenskommelsen undertecknats utsett var sin ledamot till Beredningsgrupp EMFO. Programmet utgör en samordningsinstans för emissionsforskning i Sverige och bygger på en öppen finansieringsmodell där man söker samfinansiering för de olika delprogrammen och där olika statliga finansieringsandelen kan förekomma för de olika delprogrammen.

Pär Gustafsson redogjorde för beredningsgrupp EMFOs första sammanträde. Tre arbetsgrupper ska bildas för att ta fram programskrivningar för delprogram 1 och 2 Funktionella lösningar för att uppfylla kommande emissionskrav för dieselmotorer samt Framtida krav och standarder för dieselmotorer, delprogram 3 och 4 Olika emissioners förekomst för olika källor och vid olika betingelser samt Tillförlitlig emissionsstatistik och underlag till denna samt för delprogram 6 och 7 Framtida alternativa bränslen och drivsystem samt Alternativa bränslen i befintlig fordonspark. Pågående emissionsforskning ska sammanställas till nästa sammanträde då även uppföljningsfrågan för programmet ska behandlas. Svenska Petroleum Institutet, SPI, ska tillfrågas om de önskar bli adjungerade till beredningsgruppen. BIL Sweden ska tillfrågas om deltagande i arbetsgruppen för emissionsstatistik.

Beträffande annan forskning i Europa kommer bilindustrin att rapportera till beredningsgruppen om pågående verksamhet inom EUCAR och Vägverket om pågående verksamhet inom vägverkens europeiska samarbetsorgan.

§ 5. Information om den aktuella forskningspolitiken

Eva Lindencrona meddelade att VINNOVA ska ta fram en forskningsstrategi som underlag till den kommande forskningspropositionen. Den kommer bl a att behandla VINNOVAs nya forskningsområden, industriforskningsinstitutens framtida roll, kommersialisering av forskningsresultat samt VINNOVAs regionala satsningar.

Hans Ingvarsson och Thomas Korsfeldt meddelade att liknande arbeten även pågår inom Vägverket och Energimyndigheten. Vägverket kommer bl a att betona vikten av branschgemensamma program. Av Energimyndighetens forskningsbudget går huvuddelen till grundläggande forskning. Problem i regelverket gör att utvecklingsprojekt är svåra att hantera. En påtaglig risk är att den långsiktiga forskningen kan få stryka på foten i besparingstider.

Ordföranden meddelade att en ny omgång av Teknisk Framsyn har påbörjats som också ska ge underlag till forskningspropositionen.

Hasse Johansson angav att Scantias forskningsbudget tredubblats under den senast 10-årsperioden och ligger nu på ca 4 % av omsättningen. Utvecklingen styrs till stor del av miljölagstiftningen samt av olika skatteincentives. Scania hoppas på resultat från EMFO-programmet vilket kan påverka den pågående diskussionen om partiklars hälsorisker.

Tore Helmersson meddelade att Saab Automobiles forskning ingår som en del i GM-koncernens forskningsportfölj och att företaget nu arbetar med ett besparingspaket som bl a kommer att innebära betydande personalneddragningar. Ambitionen är att ha bra forskningsplattformar i Sverige så att delar av utvecklingen blir kvar i landet. Problemet är att uppnå kritisk massa inom de forskningsområden som är intressanta för hela koncernen. EMFO- och IVSS-programmen är viktiga delar i detta sammanhang.

Lars-Gustaf Hauptmann konstaterade att Volvo PV har likartade problemställningar som Saab inom Ford-koncernen. Säkerhet och miljö är utpekade som kompetenscentra för Volvo PV inom Ford-koncernen. För att utveckla denna kompetens krävs uppbackning från svenska forskningsmiljöer.

I svensk forskningsstatistik framgår att AB Volvo satsar drygt 7 miljarder årligen på FoU. Hur stor del som utgör utveckling är inte definierat. P-O Boström meddelade att Volvo för närvarande inte har några planer på att sänka nivån för sina FoU-insatser.

PROGRAMRÅDET FÖR FORDONSFORSKNING

Lars-Göran Rosengren informerade om att Volvo i EU-projekt får halva kostnaden i bidrag från kommissionen. Samma regelverk borde tillämpas i svenska forskningsprogram så att konkurrenssituationen inte snedvrids. Gunnar Kinbom noterade att det svenska stödsystemet inte är uppbyggt för industrin och angav som exempel att en högskoleforskare kan få full finansiering medan en industridoktorand bara får 50-procentig finansiering. Noterades att dessa frågeställningar kommer att tas upp i den pågående utredningen om kommersialisering av forskningsresultat.

Svenåke Berglie pekade på leverantörernas utsatta läge samt att statsstödsreglerna hanteras på annat sätt i Sverige än i andra länder. De svenska forskningsprogrammen kan bidra till att utländska leverantörer lockas till Sverige.

§ 6. Information om nya programsatsningar

Anders Lewald informerade om att Energimyndigheten planerar en fortsättning av programmet Energisystem i vägfordon som nu pågår till och med utgången av 2003. Programmet har utvärderats och utvärderarna har rekommenderat en fortsättning av programmet med tonvikt på utveckling av hybrid- och bränslecellfordon samt motorer för tunga fordon. Programskrivning för det fortsatta programmet pågår.

Övriga satsningar av Energimyndigheten som har bäring mot fordonsindustrin är forskningsprogrammen Etanolproduktion från skogsråvara och Alternativa drivmedel samt kompetenscentrumen för Katalys, Förbränningsmotorteknik och Förbränningsprocesser.

Eva Lindencrona informerade om några av de nya satsningar som VINNOVA gör inom sina nya tillväxtområden och kunskapsplattformar. Tillväxtområdet Innovativa fordon, farkoster och system omfattar alla trafikslag och har nu sin första utlysning. Detta gäller även tillväxtområdet Innovativa logistiksystem och godstransporter. Andra programsatsningar som kan vara av intresse för fordonsindustrin är Demonstratorer för gröna material samt Nätverksbaserad programvaruteknik.

§ 7. IVSS-programmet

Informeredes om att PFF genom ett enhälligt brevbeslut tillstyrkt att IVSS-programmet inordnas under PFF. Meddelades att IVSS-överenskommelsen därefter utsänts till parterna för undertecknande.

Poängterades att det i IVSS-överenskommelsen föreskrivs att Vägverkets generaldirektör utser ordförande för beredningsgrupp IVSS efter samråd med

PROGRAMRÅDET FÖR FORDONSFORSKNING

PFF. Fordonsindustrins representanter rekommenderade Vägverket att samråda med BIL Sweden som samlat för hela fordonsindustrin kan uttala sig om ordförandeskapet i beredningsgruppen. Parterna uppmanades att anmäla ledamöter till beredningsgrupp IVSS.

§ 8. Fordonsforskningsprogrammet

Programledaren informerade om att en hemsida för PFF håller på att utarbetas. Konstaterades att behovet av översättningar av projektavtal och andra PFF-dokument ökar. De ledamöter som har sådana översättningar uppmanades att delge dessa till kansliet. Beslöts att ett allmänt informationsmaterial om PFF ska tas fram både på svenska och på engelska.

Beslutsläget

Projektläget framgår av de projektlister som skickats ut inför dagens sammanträde. Inom den första programperioden har anslag beviljats till 47 projekt till en kostnad av 100,603 miljoner kronor. Av dessa har 46 projekt avslutats. Inom den andra programperioden har anslag beviljats till 75 projekt. Av dessa har 50 projekt avslutats. För dessa projekt har 150,799 miljoner kronor reserverats. Ej uppbundna medel på 5,960 miljoner kronor från den första och andra programperioden har överförts till den tredje programperioden. Inom den tredje programperioden har anslag beviljats till 30 projekt. 7 projekt har beviljats principbeslut om projektstöd. För projekt med beslut och principbeslut har 60,6 miljoner kronor bundits upp inom den tillgängliga ramen på 63,6 mkr.

Seminarier

Meddelades att programrådet arrangerade ett välbesökt seminarium den 8 januari 2003 på Transportforum i Linköping. Rubriken på seminariet var: Behovsdriven FoU - Grunden för svensk bilindustris världsledande ställning på säkerhetsområdet.

Fordonsforskningsprogrammet efter 2004.

Meddelades att Håkan Löfgren arbetar med ett förslag till brev från industrin till regeringen angående en förlängning av fordonsforskningsprogrammet. Saab Automobile bidrar med synpunkter och uppdateringar av tidigare material. Skrivningen planeras att skickas inom någon månad. Synpunkter från berörda myndigheter bör också inhämtas. Skrivelsen bör även följas upp med personliga kontakter.

§ 9. Samverkansprogrammet

Beslutsläget

PROGRAMRÅDET FÖR FORDONSFORSKNING

I avtalet för samverkansprogrammet frigörs för beslut om bidrag 340 Mkr i en första etapp fram till och med 2003. I etapp 2 blir efter utvärderingen under våren 2003 ytterligare 160 Mkr frigjorda till och med 2005. Beredningsgruppen har inom sin delegationsram på 340 Mkr fattat beslut om totalt 313 miljoner kronor avseende 59 projekt.

Medelsförbrukningen bör så långt möjligt följa medelstilledningen. Behöver de olika anslagen omdisponeras på grund av anslagssparande eller andra orsaker bör man hitta tekniska lösningar som gynnar programmet. En diskussion om detta bör i så fall tas upp mellan berörda myndigheter. Finns behov av andra statliga finansieringsandelar i programmet bör detta framföras av avtalsparterna till utvärderarna. Utvärderarnas rapport kan sedan ligga till grund för eventuella omförhandlingar av avtalet för samverkansprogrammet.

En översyn av budgeten för de olika delprogrammen i avtalet bör göras. Uppdrogs till beredningsgruppen att ta in underlag från avtalsparterna och om så erfordras besluta om nödvändiga omdisponeringar.

Utvärdering av samverkansprogrammet

Meddelades att utvärderingsgruppen nu påbörjat sitt arbete och att de kommer att kontakta avtalsparterna och ett urval av programmets projektledare.

Utbildningssatsningen

Meddelades att arbetet med utbildningssatsningen pågår planenligt. Ett policyavtal mellan medverkande högskolor och företag ska tecknas innan anslag ges till utveckling av de olika kurspaketen.

§ 10. Övrigt

Anmälades att Fordons Komponent Gruppen arrangerar ett seminarium på Bilsalongen i Stockholm 2003 med rubriken 7th Nordic Automotive Conference: Skandinavisk leverantörsindustri - utveckling eller avveckling.

Lars-Göran Rosengren meddelade att han sitter med i ett europeiskt forskningsorgan där olika EU-länder deltar och föreslog att ett erfarenhetsutbyte arrangeras i PFF för att belysa vad som pågår inom den fordonstekniska forskningen i andra länder i Europa.

Beslöts att ta upp frågan som ett tema på nästa sammanträde med PFF. Uppdrogs till beredningsgruppen att förbereda punkten till nästa möte.

Rolf Thomér efterlyste fler intressenter till Fordonstekniskt Centrum vid KTH, se bifogade informationsblad.

§ 11. Nästa sammanträde

Nästa sammanträde med programrådet äger rum onsdagen den 15 oktober 2003 kl 09.30 - 13.00 på VINNOVA i Stockholm.

Vid protokollet

Gunnar Lindstedt